

Bijlage APA notatie

Bron: HAN studiecetra

Als hulpmiddel bij het maken van een bronnenlijst heeft de **American Psychological Association** regels gepubliceerd over de wijze waarop literatuurverwijzingen vermeld moeten worden. Deze [APA-richtlijnen](#) worden inmiddels door veel universiteiten, hogescholen en andere instellingen gehanteerd, waaronder diverse instituten van de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen.

In het onderstaande overzicht worden de belangrijkste richtlijnen beschreven.

Let op: een bronnenlijst is altijd alfabetisch, ongeacht de bron of het materiaal.

- [Boek](#)
- [Hoofdstuk uit boek](#)
- [Tijdschriftartikel](#)
- [Krantenartikel](#)
- [Internetbron](#)
- [Afstudeeropdracht, stageverslag, proefschrift, etc.](#)
- [Niet-gepubliceerde bron \(rapport, brochure, reader, etc.\)](#)
- [Audiovisuele bron \(dvd, cd-rom, TV-uitzending, etc.\)](#)
- [Songtekst](#)
- [Afbeelding](#)
- [Interview](#)
- [Bijlage](#)
- [Patent](#)
- [Computerprogramma/App](#)
- [Databestand](#)
- [Tabel](#)

Boek

Auteur, A. (jaar van uitgave). *Titel van het boek*. Plaats: Uitgeverij.

- Een tweede of latere druk wordt tussen haakjes vermeld na de titel.
- Tussenvoegsels ('van de', 'van den', etc.) komen achter de voorletter(s) en worden voluit geschreven, bijvoorbeeld: Berg, G. H. van den.
- Als er geen auteur is maar wel een redacteur wordt dat er tussen haakjes bijgezet in de taal van het boek.
- Bij meerdere auteurs of redacteurs staat voor de laatste naam een ampersand (&).
- De titel van het boek wordt helemaal genoemd. Bij hoofd- en ondertitel komt achter de hoofdtitel een dubbele punt en begint de ondertitel met een hoofdletter:
Hoofdtitel: Ondertitel

- Auteurs worden allemaal genoemd, bij acht of meer auteurs (of redacteurs) worden de eerste zes namen genoemd, daarna het weglatingsteken (...), gevolgd door de laatste auteur, zonder een ampersand (&).

Zie ook: [Hoe wordt in de tekst en in een bronnenlijst verwezen naar bronnen met meerdere auteurs?](#)

Voorbeelden

- Adriaansen, M., & Caris, J. (2011). *Elementaire sociale vaardigheden* (3e druk). Houten: Bohn Stafleu Van Loghum.
- Brandt Corstius, J., Kroonenberg, Y., Rood, L., Smit, S., Steenbeek, R. Uphoff, M., ... Winnen, P. (2010). *Wereldmeiden: Acht schrijvers, acht landen, acht onvergetelijke verhalen*. [Amsterdam]: MM.
- Geenen, M.-J. (2010). *Reflecteren: Leren van je ervaringen als sociale professional*. Bussum: Coutinho.
- Geet, E. van. (Eindred.). (2013). *Bewegen en bewogen worden: Een praktisch leerboek voor iedereen die werkt met mensen met een Ernstige Meervoudige Beperking*. Bunnik: Stichting Onbeperkt Sportief.
- Hofstede, G., Hofstede, G. J., & Minkov, M. (2010). *Cultures and organizations: Software of the mind. Intercultural cooperation and its importance for survival*(3e druk). New York, NY: McGraw-Hill.
- Kapandji, I. A. (2009). *Bewegingsleer: Deel I. De bovenste extremiteit* (2e druk). Houten: Bohn Stafleu Van Loghum.
- Kinébanian, A., & Granse, M. le. (2006). *Grondslagen van de ergotherapie* (2e druk). Maarssen: Elsevier Gezondheidszorg.
- Malchiodi, C. A. (Ed.). (2003). *Handbook of art therapy*. New York: the Guilford Press.
- Meer, B. van der. (1997). *Pesten op het werk*. Assen: Van Gorcum.
- Migchelbrink, F. (2006). *Praktijkgericht onderzoek in zorg en welzijn* (11e druk). Amsterdam: SWP.

Hoofdstuk uit boek

Auteur, A. (jaar van uitgave). Titel van hoofdstuk. In A. Redacteur (Red.), *Titel van het boek* (pp. xx-xx). Plaats: Uitgeverij.

- Een hoofdstuk uit een boek wordt apart genoemd als de auteur of redacteur anders is dan de auteur of redacteur van het gehele boek. Als de auteur van het hoofdstuk dezelfde is als de auteur van het boek wordt het hoofdstuk niet apart genoemd.
- De voorletters van de auteurs of redacteurs van het gehele boek worden voor de achternaam geplaatst.

Voorbeelden

- Mastenbroek, J. (2004). Plaatsbepaling. In J. Mastenbroek, M. van Persie, G. Rijnja & B. de Vries. (Red.), *Public relations: De communicatie van organisaties*(pp. 3-13) (5e druk). Alphen aan de Rijn: Kluwer.
- Vick, R. M. (2003). A brief history of art therapy. In C.A. Malchiodi (Ed.), *Handbook of art therapy* (pp. 5-15). New York, NY: The Guilford Press.

Tijdschriftartikel

Auteur, A. (jaar van uitgave). Titel van het artikel. *Naam tijdschrift, jaargang*(nummer), xx-xx.

- Tussenvoegsels ('van de', 'van den', etc.) komen achter de voorletter(s) en worden voluit geschreven, bijvoorbeeld: Berg, G. H. van den.
- De belangrijkste woorden uit de titel van het tijdschrift worden met hoofdletters geschreven.
- Kijk voor online tijdschriften bij [Internetbron](#).

Voorbeelden

- Ouwkerk, D. van, & Grinten, J. van der. (2004). De kracht van zacht: Wat mannen over vrouwelijke vergaderstijlen kunnen leren. *Interne Communicatie*,3(4), 11-13.

- Schilder, L., & Kwakman, K. (2005). Het versterken van de professionele identiteit door leren in gemeenschappelijkheid. *Sociale Interventie*, 14(3), 17-28.
- Smeijsters, H., Beurskens, S., Reverda, N., Gielen, X., & Pénzes, I. (2012). Het Evidence Beast in de vaktherapie: Een verheldering van de begrippen Evidence Based Practice en Practice Based Evidence. *Tijdschrift voor Vaktherapie*, 8(2), 11-18.

Krantenartikel

Auteur, A. (datum). Titel van het artikel. *Naam krant*, p. xx-xx.

Voorbeelden

- Havelaar, R. (2006, 13 december). Student leert minder uren omdat hij werkt. *De Volkskrant*, p. 13.
- Kennedy, J. C. (2006, 29 april). Geen allahu akbar, wel anders eten: Nederland worstelt met diversiteit en gelijkwaardigheid. *NRC Handelsblad: Opinie & Debat*, p. 13.
- Nederland verspreidt wereldwijd veel spyware. (2006, 15 mei). *Metro*, p. 7.

Internetbron

Auteur, A. (jaar van uitgave). *Titel van het document*. Geraadpleegd op dag maand jaar, van <http://url>

- Het adres van een website begint met <http://> en is niet onderstreept maar mag wel voorzien worden van een link; dit is niet verplicht maar wordt aanbevolen als het om een elektronisch document (Word, website, pdf, etc.) gaat.
- Wanneer een document van het internet wordt gedownload, wordt 'Geraadpleegd op' vervangen door 'Gedownload op'.
- Bij het ontbreken van een auteur wordt de organisatie genoemd, als deze ook ontbreekt begint de beschrijving met de titel.
- Bij het ontbreken van een datum wordt 'z.d.' (zonder datum) gebruikt.
- Als de website naast een jaartal ook maand en/of dag vermeldt, wordt deze eveneens in de bronvermelding genoemd; in de tekst wordt alleen het jaartal vermeld.
- Bij publicaties uit bijvoorbeeld databanken mag tussen vierkante haken de naam van de databank vermeld worden, maar dit is niet verplicht. Met het gebruik van vierkante haken kan de herkomst van de informatie verduidelijkt worden.
- Online wetgeving, zie [The APA-Team: Wettteksten](#).
- Zie ook [The APA-Team: Links ja of nee? \[1\]](#) en [Links ja of nee? \[2\]](#).

Voorbeelden websites

- **Organisatie als auteur, geen datum**
Centrum voor Ethiek en Gezondheid. (z.d.). *Dilemma's in de jeugdzorg*. Geraadpleegd op 9 januari 2015, van <http://www.ceg.nl/werk/bekijk/dilemmas-in-de-jeugdorg>
- **Organisatie als auteur**
Hogeschool van Arnhem en Nijmegen. (2015). *Voltijd bacheloropleidingen*. Geraadpleegd op 9 januari 2015, van <http://www.han.nl/start/bachelor-opleidingen/>
- **Website met auteur**
Mooy, G. (2014, 6 oktober). *Wat moet Nederland doen tegen ebola?*. Geraadpleegd op 9 januari 2015, van http://www.ioop.nl/opinies/detail/artikel/28908_wat_moet_nederland_doen_tegen_ebola/

- **Website met auteur (dubbele achternaam)**

Vos-van der Hoeven, T. de. (2013, september). *Veilig in het verkeer*. Geraadpleegd op 24 september 2013, van <http://www.opvoedadvies.nl/veiliginverkeer.htm>

- **Website zonder auteur of organisatie**

Basisschool De Akker: Leerlingen. (2013, 20 maart). Geraadpleegd op 28 oktober 2013, van <http://10.000scholen.nl/5676/basisscholen-nijmegen/basisschool-de-akker/leerlingen>

Voorbeelden databanken

- **HBO Kennisbank**

Engberts, S., Teerink, L., Dekkers, K., & Tintelen, E. van. (2011, 3 juni). *Kwaliteitszorg: Ergotherapie bij (vrije)tijdsbesteding van bewoners van verpleeghuis Joachim & Anna: Een analyse van de huidige situatie en een implementatievoorstel* (afstudeeropdracht) [HBO Kennisbank]. Gedownload op 18 oktober 2011, van <http://www.surfsharekit.nl:8080/get/smpid:4775/DS1>

- **LexisNexis**

Hoekzema, A. (2010, 12 oktober). Kompels Chili wacht mediastorm: Psychologen bereiden Chileense mijnwerkers voor op 'emotionele wervelwind' [LexisNexis]. *De Volkskrant*. Geraadpleegd op 14 oktober 2010, van <https://stc-proxy.han.nl/han/lexisnexis/newsportal.lexisnexis.nl/han/>

- **ScienceDirect**

Kim, S. (2009). Art therapy development in Korea: The current climate [ScienceDirect]. *The Arts in Psychotherapy*, 36(1), 1-4. Gedownload op 15 oktober 2010, van <http://www.sciencedirect.com/science/journal/01974556>

- **MarketLine Advantage**

Market value by country for 1999-2014 in millions of US dollars: Europe: Food [MarketLine Advantage]. (z.d.). Geraadpleegd op 19 september 2011, van <https://stc-proxy.han.nl/han/MarketLine/database.datamonitor.com/icdmarketline/default.aspx>

- **NEN Connect**

Normcommissie 390 016 "Milieuanalyses". (2007, 1 februari). *NEN 7331: Bitumen en bitumenhoudende materialen - Bepaling van de gehalten aan polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK) en aan benzeen, toluen, ethylbenzeen en xyleen (BTEX) - Gaschromatografische methode met massaspectrometrische detectie* [NEN Connect]. Gedownload op 12 november 2011, van <https://stc-proxy.han.nl/han/NENConnect/connect.nen.nl/Standard/Detail/114080>

- **PlatformPM**

Nugteren, K. van. (2006). 2. Plotselinge verergering van rugklachten en uitstralende pijn in het linkerbeen bij een 34-jarige man met zittend werk [PlatformPM]. In *Orthopedische casuïstiek*. Geraadpleegd op 21 oktober 2011, van <https://stc-proxy.han.nl/han/PlatformPM/www2.bsl.nl/platformpm/>

- **Espacenet**

Tazelaar, E. (1995). *EP0663575* [Espacenet]. Geraadpleegd op 26 november 2012, van http://worldwide.espacenet.com/publicationDetails/originalDocument?FT=D&date=20000412&DB=EPODOC&locale=nl_NL&CC=EP&NR=0663575B1&KC=B1&ND=5

Voorbeelden streaming video

- **Video in databank**

Boom Lemma Uitgevers. (2011). *Kennismakings- en probleemverhelderend gesprek* [Ergovaardig] [Videobestand]. Geraadpleegd op 16 september 2011, van <https://stc-proxy.han.nl/han/Ergovaardig/ergovaardig.boom.nl/?id=bju010809.124292136>

- **YouTube**

Studiecentra HAN. (2010, 1 november). *Interactieve instructiefilm van de studiecentra HAN* [Videobestand]. Geraadpleegd op 23 september 2011, van <http://www.youtube.com/watch?v=WWcbpXi8gCY>

- **TV-uitzending op Academia**
Wieman, J. (Regisseur). (2009, 16 maart). Cyberpesten [Videobestand] [TV-uitzending]. In *Basta*. Geraadpleegd op 18 november 2012, van <http://www.academia.nl/asset/detail/1371981>
- **TV-uitzending op uitzendinggemist**
Goedkoop, H. (Presentator). (2013, 26 mei). House, pillen en extase [Videobestand] [TV-uitzending]. In *Andere tijden*. Geraadpleegd op 27 mei 2013, van <http://www.uitzendinggemist.nl/afleveringen/1346967>

Sociale media

De publication manual en de website van APA bieden (nog) geen richtlijnen voor sociale media. Onderstaande voorbeelden zijn daarom suggesties: vermeld bij Twitter het complete bericht (nooit meer dan 140 tekens), noem bij Facebookberichten de eerste zin vanwege het ontbreken van titels.

- **Facebook**
HAN University of applied sciences /Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (HAN). (2012, 3 maart). "Ben je vandaag op de open dag in Nijmegen?." [Facebook]. Geraadpleegd op 5 maart 2012, van <http://nl-nl.facebook.com/HANUniversity>
- **Twitter**
cornalnm. (2012, 3 maart). "Adriaan v Dis doet oproep in #vk: 'Onderscheid je van iemand die zomaar wat leutert in 140 tekens'." [Twitter]. Geraadpleegd op 5 maart 2012, van <http://twitter.com/cornalnm>
- **Twitter**
henkvaness. (2012, 2 maart). "@wilbertdevries het staat er zelfs expliciet. Reden wordt nooit genoemd, dit keer wel en dat is goed. Lees mn reactie:<http://pic.twitter.com/HoXK9wig>." [Twitter]. Geraadpleegd op 5 maart 2012, van <http://twitter.com/#!/henkvaness>

Overige voorbeelden

- **Tijdschriftartikel alleen online beschikbaar**
Hawkins, R. L., & Maurer, K. (2011). Unravelling social capital: Disentangling a concept for social work [Online publicatie]. *British Journal of Social Work*. Gedownload op 26 oktober 2011, van <https://bjsw.oxfordjournals.org/content/early/2011/05/03/bjsw.bcr056.full.pdf>
- **PDF op website**
Gezondheidsraad. (2006, 18 december). *Richtlijnen goede voeding 2006*. Gedownload op 29 november 2012, van http://www.voorlichtingmvo.nl/gfx/file/Richtlijnen_Goede_Voeding_2006_GR.pdf
- **PowerPoint op Scholar**
Hendriksen, J. (2010, 13 oktober). *Hoorcollege Risicojongeren* [PowerPoint]. Geraadpleegd op 14 oktober 2010, van <https://online.han.nl/sites/minor-risicojongeren/>
- **Studiehandleiding op Scholar**
Hogeschool van Arnhem en Nijmegen. (2013). *Leiding en (werk)begeleiding geven OWE 2.6: Niveau 2: Leerjaar 2013 - 2014: Voltijd: Eerste jaar hoofdfase*. Studiehandleiding CMV. Gedownload op 21 februari 2014, van <https://online.han.nl/sites/8-iss-cmv-alg/2.6leiding201213/overdezeowe.aspx?RootFolder=%2fsites%2f8%2dISS%2dCMV%2dALG%2f2%2e6leiding201213%2fOWEInformatie%2fStudiehandleidingen&FolderCTID=&View=%7b5AEB77B9%2d8D5E%2d41AA%2dBA2F%2d2751DE3588D6%7d>

- **Hoofdstuk uit reader op Scholar**

Pijper, G. (2009). Kenmerken van drama. In *Practicumboek Drama: Voltijd Propedeuse* (pp. 5-18). Reader SPH nummer 860596-04. Gedownload op 10 januari 2014, van https://online.han.nl/sites/8-ISS-SPH-NLVT/LL/MLM_1/Lists/Bronnen%20Drama/Attachments/3/RIEKS860596_04_reduced%20filesize.pdf

- **Google Books**

Vries, S. de. (2010). *Basismethodiek psychosociale hulpverlening: Oplossingsgericht, ervaringsgericht, systeemgericht* (2e druk). Geraadpleegd op 13 september 2010, van

<http://books.google.com/books?vid=OCLC562535642>

Afstudeeropdracht, stageverslag, proefschrift, etc.

Auteur, A. (jaar van uitgave). *Titel van publicatie* (omschrijving). Herkomst publicatie.

- Publicaties gemaakt in het kader van een studie zijn niet-gepubliceerde werken, daarom wordt bij 'herkomst publicatie' de studie, naam onderwijsinstelling en de plaats van de onderwijsinstelling genoemd. Alleen bij proefschriften is de volgorde (net als bij boeken) locatie: naam onderwijsinstelling.
- Kijk bij twijfel over de bron over hoe deze in de publicatie genoemd wordt (afstudeeropdracht, proefschrift, etc.) en neem deze omschrijving over.
- Voor online afstudeeropdrachten zie: [Internetbron](#) (voorbeeld HBO Kennisbank).

Voorbeelden

- Arends, F. (2009). *Placement report: TWK Municipality Grabouw* (stageverslag). Commerciële Economie, Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, Arnhem.
- Oijen, S. van. (2010). *Resultaat van pleegzorgplaatsingen: Een onderzoek naar breakdown en de ontwikkeling van adolescente pleegkinderen bij langdurige pleegzorgplaatsingen* (proefschrift). Groningen: Rijksuniversiteit Groningen.
- Wolff, B. (2006). *De invloed van de hulpvraag in de nazorg bij getroffen van de vuurwerkramp in Enschede* (bachelorthese). Psychologie, Faculteit Gedragwetenschappen, Universiteit Twente, Enschede.
- Yaqin, A. (2008). *Pardon? Nieuwe burens* (afstudeeropdracht). Culturele en Maatschappelijke Vorming, Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, Nijmegen.

Niet-gepubliceerde bron (rapport, brochure, reader, etc.)

Auteur, A. (jaar van uitgave). *Titel van publicatie*. Omschrijving en herkomst publicatie.

Voorbeelden

- *Dieet bij diabetes mellitus*. (2005). Brochure Voedingscentrum nr. 841. Den Haag: Voedingscentrum.
- Drogendijk, A. N., et al. (2004). *Leidende en misleidende verwachtingen: Een kwalitatief onderzoek onder Turkse getroffen van de vuurwerkramp Enschede omtrent de psychosociale nazorg*. Rapportnummer IvP 99 2004 1. Zaltbommel: Instituut voor Psychotrauma.
- Hogeschool van Arnhem en Nijmegen. (2011). *Informatie (v)aardig op weg: Informatievaardigheidsonderwijs niveau 1 (studiejaar 1-2)*. Reader Studiecetra HAN. Nijmegen: Hogeschool van Arnhem en Nijmegen.

Audiovisuele bron (dvd, cd-rom, TV-uitzending, etc.)

Auteur, A. (Functie) (jaar van uitgave of datum uitzending). *Titel*. [Materiaaltype]. Plaats: Uitgeverij.

- Bij een gedeelte uit een programma, bijvoorbeeld een reportage of de afleveringstitel van een serie, wordt alleen de titel van het programma cursief gezet, met de toevoeging "in", en indien bekend de naam van een maker van het gehele programma.

Voorbeelden

- Bartelsman, M. (Verslaggever). (2005, 23 december). Armoede in Nederland. In C. te Nuyl (Eindred.), *NOVA* [TV-uitzending]. Hilversum: VARA/NPS.
- Lürsen, J. (Regisseur). (2008). *Alles is liefde*. [Dvd]. Amsterdam: A-Film.
- Oomkes, F. R. (2005). *Training als beroep: Sociale en interculturele vaardigheid*[Cd-rom]. Amsterdam: Boom.
- Pieters, G. (Regisseur). (1995, 13 oktober). De Cock en de moord op het bureau. In A. de Levita (Producent), *Baantjer* [TV-uitzending]. Hilversum: RTL4.
- Pieters, G. (Regisseur). (2008). De Cock en de moord op het bureau. In A. de Levita (Producent), *Baantjer: Seizoen 1* [Dvd]. Hoorn: Disky.

Songtekst

Bij songteksten kan verwezen worden naar een tekst in een boek of op internet (inclusief bladmuziek), in dat geval gelden de richtlijnen voor [Boek](#) of [Internetbron](#). Wanneer verwezen wordt naar een muziekopname op cd, cassette of een andere geluidsdrager wordt na het citaat in de tekst de auteursnaam, jaartal en het tracknummer vermeld. In de bronnenlijst wordt de originele bron genoemd, eventueel aangevuld met de naam van de artiest als deze anders is dan de auteur van de songtekst en een tweede jaartal als het gaat om een latere opname.

Voorbeelden

- **Tekst**
"And in the end the love you take is equal to the love you make" (Lennon & McCartney, 1969, track 16)
Bronnenlijst
Lennon, J., & McCartney, P. (1969). The end [Opgenomen door The Beatles]. Op *Abbey Road* [Cd]. London: EMI Records Ltd.
- **Tekst**
"And in the end the love you take is equal to the love you make" (Lennon & McCartney, 1969, track 7)
Bronnenlijst
Lennon, J., & McCartney, P. (1969). The end [Opgenomen door Phil Collins]. Op *In my life* [Cd]. London: The Echo Label. (1998).

Afbeelding

Wanneer een afbeelding (foto, tabel, figuur, etc.) uit een boek, tijdschrift, internet, etc. wordt overgenomen kan dit gelden als een [citaat](#). De originele bron wordt in de bronnenlijst genoemd, en in de tekst wordt hier naar verwezen zoals bij een citaat, waarbij de afbeelding een volgnummer krijgt. Afbeeldingen van internetbronnen hebben vaak een eigen URL, die gevonden kan worden door met de rechtermuisknop op de afbeelding te klikken en de optie 'Eigenschappen' te kiezen. Als dat niet mogelijk is kan de URL van de website gebruikt worden. De toevoeging tussen vierkante haken [Online afbeelding] is niet verplicht maar maakt wel duidelijk dat het om een afbeelding gaat.

Voorbeelden

- **Tekst**
...zoals te zien is op schema 1 (Baarda & Goede, 2006, p. 10) geeft...
Bronnenlijst
Baarda, D. B., & Goede, M. P. M. de. (2006). *Methoden en technieken: Basisboek: Handleiding voor het opzetten en uitvoeren van kwantitatief onderzoek* (4e druk). Groningen: Wolters-Noordhoff.
- **Tekst**
...op foto 1 (HAN, 2011) is te zien hoe Pieter van den Hoogenband...

Bronnenlijst

HAN. (2011, 24 februari). *Studenten vragen Pieter van den Hoogenband hemd van het lijf bij Topsportuur* [Online afbeelding]. Gedownload op 25 februari 2011, van

<http://www.han.nl/gebied/sport-beweging/nieuws/nieuws/studenten-vragen-pieter-v/ images/hoogenband.jpg/large>

- **Tekst**

...op foto 2 (Hogeschool van Arnhem en Nijmegen. (HAN), 2010) onthult CvB-voorzitter Ron Bormans de naam Instituut Paramedische Studies...

Bronnenlijst

Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (HAN). (2010, 19 augustus). *HAN Instituut Paramedische Studies (IPS): Opening van het collegejaar 2010-2011* [Online afbeelding]. Gedownload op 25 februari 2011, van <http://www.flickr.com/photos/hanuniversity/4920512794/>

Interview

Bij een gepubliceerd interview gelden de richtlijnen voor het materiaal waarin het interview is opgenomen (zie [Boek](#), [Interbron](#), etc.).

Een zelf gehouden interview of enquête via een persoonlijk gesprek, e-mail, chat, telefoon, etc. wordt **niet** opgenomen in een bronvermelding omdat de lezer geen mogelijkheid heeft het interview terug te lezen of te horen. Naast een bronnenlijst kan in een bijlage wel een lijst met namen en data van interviews worden opgenomen. In de tekst kan naar een gesprek of interview verwezen worden met de toevoeging "persoonlijke mededeling" en de datum. Zeker wanneer de geïnterviewde geciteerd wordt (zie derde voorbeeld) is het raadzaam hier vooraf toestemming voor te vragen. Bij tweede en latere verwijzingen moet iedere keer opnieuw naam, persoonlijke mededeling en de datum genoemd worden.

Zie ook [The APA-Team: Interviews](#).

Voorbeelden

- ...volgens de heer Jan Jansen (persoonlijke mededeling, 30 november 2013) is dit niet geval...
- ...maar dit is niet het geval (J. Jansen, persoonlijke mededeling, 30 november 2013) en zal...
- ...Jan Jansen (persoonlijke mededeling, 30 november 2013) mailde ons dat "dit niet het geval is" en...

Bijlage

Een bijlage bevat aanvullende informatie bij een verslag die niet relevant of te uitgebreid is om in de tekst zelf op te nemen. In de hoofdtekst wordt verwezen naar de bijlage(n).

Een bijlage komt na de bronnenlijst, wanneer een bijlage verwijzingen naar een bron bevat wordt hier op dezelfde manier naar verwezen als in de tekst door middel van een citaat of een parafraze en komt de volledige verwijzing in dezelfde bronnenlijst te staan.

Bij meer dan één bijlage worden deze aangeduid met Bijlage A, Bijlage B, Bijlage C, etc.

Patent

Uitvinder, A. (Jaar van vastlegging patent). *Nummer patent*. Plaats: Patentbureau.

- In een citaat wordt alleen het nummer het jaar van vastlegging genoemd, bijvoorbeeld: U.S. Patent No. 178,323 (1988), of: (U.S. Patent No. 178,323, 1988).
- Online patenten, zie [Internetbronnen](#).

Voorbeelden

- Borwin, G. F. (1998). *U.S. Patent No. 178,323*. Washington, DC: U.S. Patent and Trademark Office.

- Rem, P. C., Fraunholz, N. O., & Dalmijn, W. L. (2001). *NL C 1013087*. Rijswijk: Bureau voor de Industriële Eigendom Nederland.

Computerprogramma/App

Naam van programma (Versienummer) [Omschrijving van inhoud]. Plaats: Uitgeverij.

- Voor standaardprogramma's als Word, Excel, Photoshop en SPSS hoeven geen referenties gegeven te worden.
- Namen van software, computerprogramma's en programmeertalen worden **niet** cursief geplaatst.
- In de tekst wordt alleen naam en versienummer genoemd.

Voorbeelden computerprogramma

- **Tekst**

...zijn de gegevens van de toetsen verwerkt (LOVS, Versie 4.4b) en...

Bronnenlijst

LOVS (Versie 4.4b) [Computerprogramma]. Arnhem: Cito.

- **Tekst**

...zijn de gegevens van de toetsen verwerkt (Maatwerk Rekenen: Blauw, Versie 1.2) en...

Bronnenlijst

Erich, L., Galen, F. van, Huitema, S., & Man, P. (2008). *Maatwerk Rekenen: Blauw (Versie 1.2)*. 's-Hertogenbosch: Malmberg.

Voorbeelden app

- **Tekst**

... dit woord heeft meerdere betekenissen (Dikke Van Dale, Versie 3.37) ...

Bronnenlijst

Van Dale Uitgevers. (2014). *Dikke Van Dale (Versie 3.37)* [App]. Gedownload op 9 april 2014, van <https://itunes.apple.com>

- **Tekst**

... zijn de reistijden gewijzigd (NS Reisplanner Xtra, Versie 3.03) ...

Bronnenlijst

NS Reizigers B.V. (2014). *NS Reisplanner Xtra (3.03)* [App]. Gedownload op 15 april 2014, van <https://itunes.apple.com>

Databestand

Eigenaar van het bestand. (Jaar). *Naam van het bestand* [Databestand]. Plaats: Uitgeverij.

- Databestanden bestaan uit onderzoeksgegevens ("ruwe data") die in een document zijn gebruikt voor bijvoorbeeld een tabel.
- Wanneer het bestand van internet afkomstig is wordt de zin "Geraadpleegd op [dag maand jaar], van <http://url>" toegevoegd.

Voorbeeld

- **Tekst**

...in tabel 2 staan de toetsresultaten (Basisschool De Regenboog, 2012) en...

Bronnenlijst

Basisschool De Regenboog. (2012). *Begrijpend lezen groep 4 t/m 8* [Databestand]. Arnhem: Cito LOVS.

Tabel

Met een tabel kan informatie overzichtelijk gepresenteerd worden en is vooral geschikt om statistische gegevens weer te geven. Een tabel heeft drie, eventueel vier, onderdelen:

1. Nummer en beschrijving: het nummer van de tabel, zodat er in de tekst naar verwezen kan worden, en een beschrijving
2. Kolom- en rijopschriften
3. Cellen met gegevens
4. Extra toelichting (eventueel)
  - Een tabel heeft alleen horizontale lijnen, boven en onder de kolomaanduidingen en onder de laatste rij
  - Gebruik bij getallen een punt (geen komma) als decimaalteken en zorg dat de punten binnen elke kolom onder elkaar staan
  - Bij gemiddelden, standaarddeviaties, toetsingsgrootheden is één cijfer achter het decimaalpunt genoeg, alleen bij p-waarden en correlatiecoëfficiënten is dat niet het geval
  - Wanneer een tabel uit een boek, tijdschrift, internet, etc. wordt overgenomen, geldt dit als een citaat. De tabel krijgt wel een nummer zodat er in de tekst naar verwezen kan worden.

Zie ook [The APA Team: Tabellen en figuren.](#)